

ПРОЦЕС ПІШОВ

Два виші Закарпаття – УжНУ й ЗакДУ – віднині рухатимуться в одному напрямку

НАЦІОНАЛЬНИЙ

ДЕРЖАВНИЙ

Відповідне розпорядження Кабінету Міністрів України було оприлюднене 7 лютого на офіційному сайті уряду. У документі під назвою «Про реорганізацію Закарпатського державного університету» зазначається: ЗакДУ приєднується до УжНУ з урахуванням того, що студенти Закарпатського державного університету продовжать навчання в Ужгородському національному університеті. Отже, відбудеться саме приєднання одного вишу до іншого.

На здійснення реорганізації передбачено кілька місяців, тобто, швидше за все, навіть ті студенти, які зараз навчаються в

ЗакДУ, на 5-му курсі отримають дипломи студента УжНУ. Спочатку буде створена комісія з представників двох закладів, яка здійснить цю доволі тривалу непросту процедуру приєднання. Спершу ЗакДУ повинен вирішити фінансові питання щодо кредиторської та дебіторської заборгованості, щоб закрити рахунки. Потрібно також провести інвентаризацію всього майна, щоб воно могло стати власністю Ужгородського національного університету. Крім того, фахівці працюватимуть над розробкою штатного розпису вже об'єднаного університету, щоб здійснювати свою діяльність на засадах нового вишу.

Ректор альма-матер, професор, доктор технічних наук (незабаром керівник 18-тисячного колективу) Федір Вашук вважає, що такі зміни в освітньому середовищі Закарпаття

лише на краще: «У матеріальному плані УжНУ виграє колосально, адже до нього приєднається успішний в економічному плані університет. А для студентів ЗакДУ безспірними перевагами є кадровий потенціал найстарішого й об'єктивно потужнішого в краї вишу. Тож позитивно, що науковий потенціал національного університету долучиться до їх фахової підготовки. У цілому виграє система вищої освіти й науки Закарпаття, адже йдеться про наслідок загальноосвітньої тенденції: у всьому світі триває глобалізація й укрупнення, створюються регіональні університети. Відтак виграють усі, це однозначно. Наприклад, у сусідній Угорщині із колишніх 72 створять 12 укрупнених вишів».

Ф.Вашук також зазначив, що для тих студентів, які вже навчаються, оплата

лишиться незмінною, що передбачено відповідними положеннями Закону «Про вищу освіту», зокрема й для тих студентів, які перевелися до нашого університету з будь-якого іншого вишу.

Окремі зі студентів УжНУ зазначають, що перш ніж приймати таке рішення, варто було обговорити його в широких колах, а студент ЗакДУ Володимир Костюченко вважає: зміни його теперішнього закладу стосуватимуться менше, ніж дехто вважає.

За будь-яких обставин цікаво, як розвиватимуться події: про які реформи йтиметься, які факультети об'єднуюватимуть, де буде нове місце роботи ряду викладачів тощо.

Ірина ЛЕВІНА,
студентка відділення журналістики.

ОПИТУВАННЯ

Ваші найбільші очікування від об'єднання університетів?

26% Покращення фінансового стану університету

22% Зростання престижу закладу, виникнення нових спеціальностей та підрозділів

25% Покращення матеріально-технічної бази

18% Поліпшення якості навчального процесу

9% Інше

У опитуванні взяло участь 100 студентів ЗакДУ та УжНУ

ЦИТАТА МІСЯЦЯ

Щасливий той, кому вдалося зв'язати зрілий сніп, насінини з якого підуть для майбутнього посіву.

УГОДИ

Заручилися підтримкою народного депутата

Ректор УжНУ, доктор технічних наук, професор Федір Ващук підписав угоду з народним депутатом України Іштваном ГАЙДОШОМ, секретарем Комітету Верховної Ради з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин, головою Демократичної спілки угорців України.

У договорі зафіксовано положення про співпрацю у сфері науково-інформаційного забезпечення законопроектної діяльності. Як прокоментував Ф.Ващук, ідеться про три основні напрями співпраці. Фахівці юридичних факультетів Ужгородського національного та Закарпатського державного університетів готуватимуть пропозиції та спрямовуватимуть їх народному депутату і його колегам з інших комітетів для розгляду на засіданнях. Водночас проекти, які перебувають на розгляді парламенту, подаватимуть на експертну оцінку саме фахівцям закарпатської правової школи. До слова, в УжНУ діє Центр науково-практичної і громадської нормотворчості, фахівці якого разом з іншими експертами й науковцями увійдуть до відповідних робочих груп, котрі будуть сформовані найближчим часом.

Щодо напрямів діяльності, то ідеться про зусилля для удосконалення українського законодавства, підготовку матеріалів для організації, розробки та правової оцінки проектів нормативно-правових актів. Також узато до уваги експертне забезпечення формування законодавства з проблеми прав людини, зокрема прав національних меншин. Третій напрямок — підготовка експертних доповнень до діючих положень законодавства в напрямку інтеграції України в європейську спільноту.

Працюватимуть над цим не тільки науковці, викладачі юридичних факультетів, а й аспіранти та студенти, які виявили зацікавленість у цьому напрямку. Вони виконуватимуть, за словами очільника нашого вишу, курсові, дипломні, магістерські роботи з окремих питань, про які йдеться в договорі. Пропонуватимуться й відповідна тематика кандидатських і докторських дисертацій.

У підписаному договорі передбачено також проведення спільних конференцій, семінарів, тренінгів.

Народний депутат Іштван Гайдош, своєю чергою, пообіцяв лобювати інтереси студентів, вищої школи в парламенті, надавати інформацію з активів, що знаходяться в розробці та на розгляді у Верховній Раді тощо.

Даним абзацом

• **НАКАЗИ** • Ректор УжНУ, доктор технічних наук, професор Федір Ващук видав наказ щодо введення в дію рішення вченої ради університету про створення в альма-матер кафедри політології та державного управління. Новоутворений підрозділ готуватиме кваліфікованих фахівців, яких потребують органи місцевого самоврядування й виконавчої влади Закарпаття.

Ректор УжНУ Федір Ващук видав наказ про створення Науково-дослідного інституту Центральної Європи. Його директором призначено доктора політичних наук, професора Мирослава Лендел. Заклад покликаний вести комплексне дослідження транснаціонального регіону, а також залучати державне й міжнародне фінансування для відповідних наукових проектів.

• **СПІВПРАЦЯ** • УжНУ розширює свої зв'язки. Відтепер виш підтримуватиме тісні контакти з Інститутом загальної та неорганічної хімії ім. В.І.Вернадського НАН України. Відповідну угоду з директором названого закладу, академіком С.Волковим підписав ректор УжНУ, доктор технічних наук, професор Ф.Ващук. Згідно з підписаною угодою обидва виші підтримуватимуть співробітництво в науковій та освітній сферах.

• **СТУДЕНТСЬКІ ВИДАННЯ** • Магістранти відділення журналістики вже третій рік поспіль видають збірник студентських наукових праць, апробованих під час щорічного наукового семінару. Його ініціатором проведення традиційно виступає доцент кафедри журналістики Ярослава Шебештян. Редакційну ж колегію збірника, до складу якої увійшли студенти-магістранти Олександра Артюхіна, Роман Сов'як та Марія Черничко, очолює завідувач кафедри журналістики професор Юрій Бідзіля. У виданні опубліковані наукові статті всіх цьогорічних випускників відділення журналістики.

ОГОЛОШЕННЯ

Втрачений студентський квиток за № 08111928 на ім'я студентки 3-го курсу економічного факультету (нині — Інституту економіки і міжнародних відносин) УжНУ Ярослава БЕРЕЖНЮК вважати НЕДІЙСНИМ.

ПРИЗНАЧЕННЯ

Юрій Переста — проректор УжНУ

Доктора медичних наук, професора, декана Юрія ПЕРЕСТУ призначено проректором з науково-педагогічної роботи Ужгородського національного університету.

Юрій Юрійович народився 16 березня 1966 року в Мукачеві, у сім'ї службовців. Із 1973 по 1983 рр. навчався в середній школі № 16 міста над Латорицею, закінчив її із золотою медаллю. У 1983 — 1989 роках був студентом медичного факультету Ужгородського національного університету, який закінчив із відзнакою. З 1989 по 1991 рр. Ю.Переста — клінічний ординатор всесоюзного наукового центру хірургії в Москві (СРСР). У 1991 — 1992 роках навчався в цільовій аспірантурі у Всеросійському науковому центрі хірургії в Москві (Росія). У 1992 році в спеціалізованій ученій раді названого центру захистив кандидатську дисертацію.

Із 1992 року по теперішній час працює в Ужгородському національному університеті. З 1992 по 1996 рр. — асистент кафедри госпітальної хірургії, з 1996 р. по 2002 — доцент, із 2002 р. — на посаді професора кафедри госпітальної хірургії. У 2002 році в спеціалізованій ученій раді Інституту хірургії та трансплантології АМН України нострифікував диплом кандидата медичних наук. У 2003 році в спеціалізованій ученій раді Львівського державного університету імені Д.Галицького захистив докторську дисертацію. У 2004 році отримав атестат професора кафедри госпітальної хірургії. За

сумісництвом із 1996 по 2005 рр. завідував відділенням хірургії ОКЛ Ужгорода. З 2000 по 2005 рр. за сумісництвом — головний хірург Управління охорони здоров'я Закарпатської обласної державної адміністрації. З 2006 року — на посаді завідувача кафедри хірургічної стоматології та декана стоматологічного факультету Ужгородського національного університету (фактично створив стоматологічний факультет — один із найуспішніших у нашому закладі, із потужною матеріально-технічною й науковою базою). У 2007 році за конкурсом обраний деканом стоматологічного факультету УжНУ, а з 2008 р. — на посаду завідувача кафедри хірургічної стоматології.

Під керівництвом професора Ю.Перести підготовлено 4 магістри, захищено одну кандидатську дисертацію. Юрій Юрійович

керує кандидатськими дисертаціями чотирьох пошукачів.

Професор Ю.Переста видав 4 монографії, є автором 11 патентів України, понад 100 публікацій у фахових виданнях в Україні та за кордоном і 25 методичних посібників.

Також авторитетний керівник і науковець є лауреатом Премії Кабінету Міністрів України (2000), нагороджений Почесною грамотою КМУ (2001). Заслужений лікар України (2004). Нагороджений медаллю імені Ерика Коха Європейської академії природознавства (2008), грамотою Верховної Ради України (2009). Лауреат щорічного рейтингу «Лідер року» (2009) у номінації «Керівник, менеджер року». Нагороджений Орденом честі Європейської академії природознавства (Ганновер, Німеччина, 2011).

Крім того, Ю.Переста — член Зовнішньої ради Угорської національної академії наук, член ученої ради факультету охорони здоров'я Пряшівського університету, професор Пряшівського університету, депутат Закарпатської обласної ради VI скликання (2010 — 2015).

Дружений. Виховує сина.

Тим часом виконувачем обов'язків декана стоматологічного факультету УжНУ став професор Євген Костенко. Він працював в ЛОО при Кабінеті Міністрів України, Центральній стоматологічній поліклініці Міністерства оборони України, Інституті стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти лікарів імені П.Л.Шупика.

ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ

Нам — 14!

Кожен із нас має день народження. Є він і в газети. Із цим числом студентське видання «Погляд» входить у свій 15-й рік висвітлення різних сторін життя, переважно альма-матер.

Стежити за подіями, пробує оцінювати й аналізувати, а отже,

намагаєшся мати свій погляд. І при цьому змінюватися!

За останній час ми повернулися до звичного формату, почали виходити в повному кольорі, за що вдячні керівництву закладу в особі ректора Ф.Ващука, який всебічно підтримує редакцію в її діяльності. Своїми порадами, зауваженнями, рекомендаціями підтримує часопис і ви, шановні читачі. Тож вам теж наша щира вдячність! Штатні й позаштатні автори газети намагаються й надалі перебувати у вирі університетських буднів і свят, вишукувати актуальні теми

для розмов, які б зацікавлювали і студентство, і викладачів, і нашу аудиторію загалом. Сподіваємося й на те, що нам свої матеріали приносимуть з інших факультетів, що молодь у «Погляді» активно виявлятиме свої таланти: студенти-журналісти практикуються, інші юнаки й дівчата публікуватимуть свої вірші, прозові твори, світліни. А отже, «Погляд» триватиме в усьому своєму розмаїтті.

Будьмо разом! Читайте «Погляд» та споглядайте з нами!
Редакція газети.

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Через Науковий парк — до практичних результатів

У рамках транскордонного співробітництва 21 лютого відбулося заключне засідання проекту «Створення транскордонних центрів з інвестицій, інновацій та трансферу технологій».

Його співучасником є рідна альма-матер. Зокрема за два роки результатом впровадження проекту стане відкриття нових спеціальностей: «Інженерія інновацій» та «Логістика». Також в УжНУ відкриють Науковий парк. Це структура, котра займатиметься впровадженням наукових результатів у життя. Один із її учасників, директор НДІ засобів аналітичної техніки Ужгородського національного університету Йосип Головач зазначає: «Оскільки університет немає бюджетних коштів на реалізацію всіх інновацій у сфері науки, то Науковий парк допоможе викладачам, аспірантам і студентам запровадити в роботу такі розробки. Подібна практика успішно використовується за кордоном. Таким чином, будь-яка сфера діяльності вишу зможе запропонувати свої технології, а

На засіданні виступив і директор проекту з Угорщини Сейлеш ОНДРАШ

згодом спільними зусиллями їх реалізувати. У цьому напрямку є підтримка й обласної ради».

Перш за все, зазначена структура допоможе науковцям розвинути матеріально-технічну базу та й загалом більше розгорнути наукову діяльність, адже займатиметься фінансовою допомогою на

шляху реалізації різних проектів. Поки що відібрано близько 40 з них, робота над якими вже триває. Розробки науковців матимуть практичне застосування, тому особливо вагомим на регіональному рівні.

Мирослава ШИМОН,
студентка відділення журналістики.

ВІЙСЬКОВА ПІДГОТОВКА

В УЖНУ можна стати офіцером запасу

Наболіла проблема, яка за останні роки не вирішувалася в УжНУ, а саме — питання підготовки офіцерів запасу — остаточно вирішена. На ім'я ректора Ф.Ващука надійшов лист про правила проведення конкурсного відбору студентів університету для проходження військової підготовки за програмою офіцерів запасу до Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (Львів) у 2013 році.

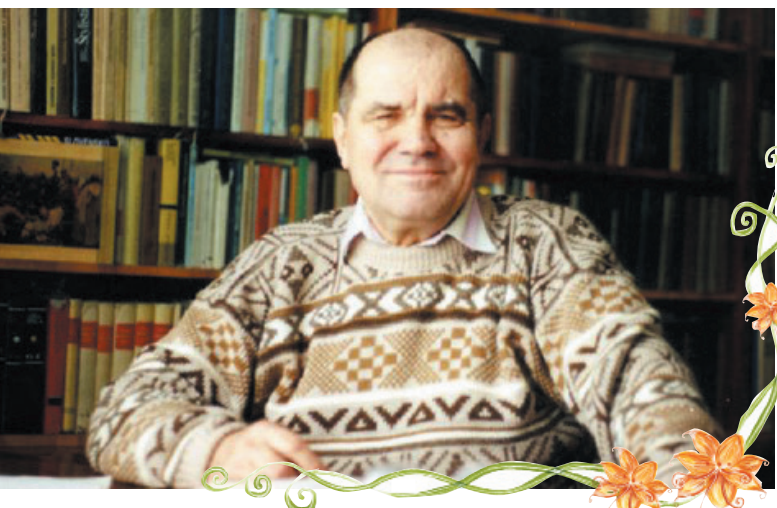
Віднині хлопці та дівчата УжНУ можуть без відриву від навчання в університеті навчатись у військовому навчальному підрозділі згідно із затвердженою навчальною програмою підготовки офіцера запасу за встановленою військово-обліковою спеціальністю.

Із Правилами прийому щодо вступу на військову кафедру АСВ можна ознайомитися на сайтах УжНУ (<http://www.univ.uzhgorod.ua/>) та Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (<http://www.asv.gov.ua/>).

За докладнішою інформацією слід звертатися до навчальної частини нашого університету (3-43-98).

ВИСТАВКИ

На пошану Павлу Чучці

22 лютого виповнилося 85 років відомому вченому-мовознавцю, прекрасному педагогу, цікавій і дотепній людині, доктору філологічних наук — Павлові Павловичу Чучці. Із цієї нагоди у відділі «Карпатики» розгорнуто книжкову виставку на честь ювіляра.

Павло Павлович є шанованим поціновувачем книги й протягом довгих років користувачем відділу «Карпатики». До свого світлого ювілею Павло Павлович прийшов із вагомим науковим і творчим здобутком, який із радістю представляємо на виставці й зичимо ювіляру міцного здоров'я й творчого натхнення на довгі роки.

Марія ЧОРНИЙ,

завсектором відділу «Карпатики».

ІСТОРИЧНИЙ ПОГЛЯД

PER ASPERA — AD ASTRA!

3 історії зародження й розвитку Ужгородського національного університету

Крізь терни — до зірок! Цей вираз якнайкраще відображає шлях моєї альма-матер — Ужгородського національного університету. Сьогодні він — потужний навчально-науковий центр Західної України. Заснований у важкому злидненому повсюдному 1945 році фактично на голому місці, виш за відносно короткий півстолітній термін перетворився у вагомий і відомий освітній та науковий заклад із багатьма факультетами й визначними досягненнями в різних галузях науки. Хоч і не першу, але найтривалішу назву — Ужгородський державний університет — отримав 26 травня 1946 року, і вона протрималась до 19 жовтня 2000 року, коли, зважаючи на високий кваліфікаційний рівень, університет отримав статус національного. За цим незаперечним фактом стрімкого злету відносно молодого вишу непроста історія. У ній знайшли відображення історичні події другої половини ХХ століття, а також чимало забутих, замовчених, перекручених фактів. Мабуть, прийшов час розставити крапки над «і», віддати борг правді й справедливості... Адже університет — це храм, храм науки, а до нього, як і до Божого храму, слід уходити з чистим сумлінням і помислами.

Офіційною датою відкриття університету в Ужгороді вважається 18 жовтня 1945 року, проте доступні вже архівні матеріали свідчать про іншу дату й перебіг подій як той, що постійно тиражується в місцевій пресі була оприлюднена постанова Ради Народних Комісарів УРСР та ЦК КП(б) України, яка розпочиналась словами: «Вважаючи на виключну потребу піднесення культури в Закарпатській Україні, Рада Наркомів УРСР і ЦК КП(б)У постановляють: відкрити у 1945 році державний університет в м. Ужгород». Як на мене, цей вислів не лише неточний і несправедливий, але й образливий для народу нашого краю. Кому і хто пропонував «піднести культуру»? Народу, який упродовж віків

мешкав у центрі Європи у складі й по сусідстві з цивілізованими країнами Центральної та Східної Європи?! Маленький клаптик континенту площею 12,8 тис. кв. км (що, до речі, становить 2% площі України), із яких 1/3 — північно-східний куточок Паннонської низовини і 2/3 — паралельні пасма Карпатської дуги. Невеличка рівнина в ласкавих материнських обіймах Карпатських гір. Срібна Земля в епіцентрі історичних шляхів; земля, яка межувала з державами: Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Румунією і СРСР, яка розвивалася під впливом різних народів і культур та, безумовно, ввібрала в себе чимало позитиву, що вплинуло на економіку, культуру, релігію, побут, національний склад населення. У цьому краї

ЩОБ ПАМ'ЯТАЛИ

Згадуючи професора Лідію Голомб

Уся університетська родина згадує про видатного науковця, професора кафедри української літератури філологічного факультету Л.Г.Голомб. 15 лютого виповнилося 40 днів, як вона відійшла у вічність.

Студенти пам'ятають Лідію Григорівну як хорошого викладача, колеги — як талановитого дослідника, рідні та друзі — як добру та веселу вдачі жінку. Ось деякі з дружніх спогадів про знаного в Україні літературознавця.

Тамара РОЗУМИК, доцент кафедри української мови: «Ми познайомилися ще в аспірантурі. Зараз сумна дата, тому що немає такої людини, яка була б така визначна на факультеті. Щодо особливих епізодів, то їх було багато, оскільки ми товаришували, відпочивали разом. Щодо останнього: коли зустрічалися на свята чи просто сиділи вдома, Лідія Григорівна гарно грала на фортепіано, акордеоні. Ми мали звичку на кожен день народження писати так звані «мадригали» — хвалебні речі. Їх було багато, але пам'ятаю кілька, які звучали так: «...садить в калощу, хто висловить думку якусь нехорошу», «як квітка улітку, така наша Лідка». Було у нас також товариство, де ми постійно спілкувалися щодо літератури, мови».

Надія ФЕРЕНЦ, доцент кафедри української літератури: «Для мене вона залишається зразком сумлінності, відповідальності, порядності. Людина, яка мала ґрунтовну підготовку, була вимогливою до себе, колег, аспірантів. Половина кафедри — це учні Лідії Григорівни, які згадують про неї з пошаною та повагою. Крім цього, колега запам'яталася мені чуйною людиною, яка переймалася болем інших, раділа за успіхи колег».

Евеліна БАЛЛА, доцент кафедри української літератури: «Лідія Григорівна не лише

любила науку, а й уміла заряджати бажанням творити інших. Я вдячна своєму Наставникові, що вона побачила в моїх очах творчий вогонь і передала натхнення науково писати. Навіть коли в мене виходило не все, ми сідали, говорили про зовсім інше, а потім

доходила справа й до науки. І тоді вже думалося в потрібному напрямку, досліджувалося. Ось це вміння мого Вчителя передати натхнення до творення я згадую насамперед».

Мирослава ШИМОН,

студентка відділення журналістики.

Братиславі, Будапешті, Дебрецені, Відні, Берліні та інших європейських містах.

Варто зазначити, що декілька сотень закарпатців скористались такою нагодою і в подальшому житті внесли вагомий доробок у культурно-освітній і економічний розвиток як свого краю, так і тих країн, куди занесла їх доля. Тому прикро, більше того, образливо й боляче, що в людях нашого краю радянська влада вбачала безкультурну, малограмотну, темнорічучу масу, яка вимагає «виключної потреби піднесення культури»! І хто пропонував цей шляхетний «дар»? Маловідома нам тоді держава, яка протягом майже трьох десятиріч нещадно знищувала культурний прошарок свого населення, носіїв духовності, інтелекту, традицій нації під надуманими бутафорськими комуністичними лозунгами. Нав'язування спотвореної ідеології здійснювалось за допомогою досконалого репресивного апарату НКВС — КДБ. Але хто ж про це знав у нашому краї тоді, далекого 1945 року?! Правда була надійно захована за «залізною завісою»... Дякуючи спритній пропагандистській роботі СРСР, закарпатці очікували від братів-слов'ян зі сходу комуністичного раю. Та сталося не так, як гадалося... Уже перші враження від воїнів-визволителів, які з'явилися на Закарпатті ще до кінця війни, восени 1944 року, були неоднозначними. Народ принишк, зі страхом, але терпляче вичікував, адже звик до несподіванок змін режимів. У тогочасному хаосі, за відсутності кордонів, зі сходу і заходу на рідну землю додому, повертається чимало повних сил, знання і енергії освічених закарпатців. Вочевидь, вони мріяли про втілення в життя давньої мрії народу краю університету.

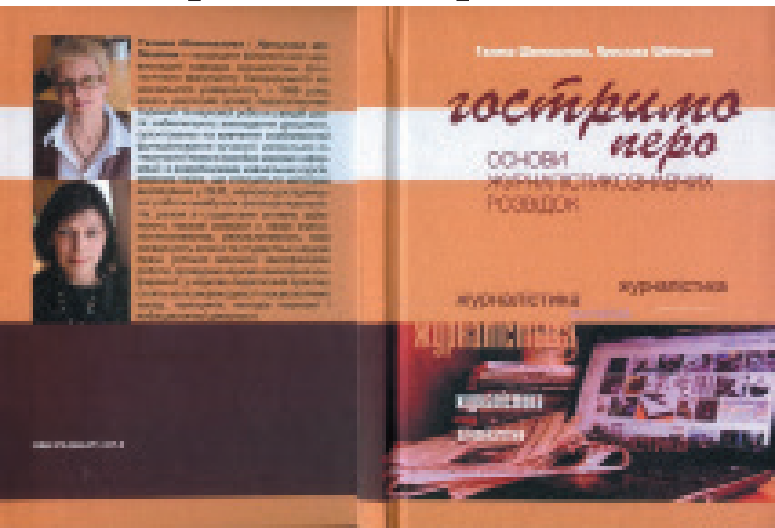
Далі буде.

Магдаліна ЧУБІРКО,

доцент кафедри ботаніки.

НОВІ ВИДАННЯ

«Гостримо перо»

«Cogito, ergo sum» («я мислю, отже, існую»). Саме ці слова Рене Декарта стали епіграфом до науково-популярного видання «Гостримо перо. Основи журналістикознавчих розвідок», авторами якого є доценти кафедри журналістики УжНУ Галина ШАПОВАЛОВА і Ярослава ШЕБЕШТЯН. Книга побачила світ у видавництві «Карпати» за сприяння Управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Закарпатської облдержадміністрації у рамках програми, що передбачає підтримку видання творів закарпатських авторів.

Посібник стане в пригоді не лише студентам, а й молодим і досвідченим науковцям. І не тільки у сфері журналістикознавства. Адже висвітлює обов'язкові складові наукової роботи — від пошуку ідеї до її втілення, — з'ясує специфіку типових видів і форм розвідок, принципи й методи наукового осмислення дійсності, обґрунтовує засади опрацювання теоретичних джерел та емпіричного матеріалу.

Рекомендаціями щодо написання тексту, стандартів оформлення, а також захисту студентської наукової роботи зможе скористатися кожен, хто приступає до її виконання, незалежно від факультету, на пряму підготовки, спеціальності, курсу.

Додатки до видання, що вміщують термінологічний словник-мінімум, словник-мінімум загальноприйнятих скорочень, уживаних у медіа- та науковій сферах, сталі словосполучення, доречні в науковому й медіамовленні, зразок оформлення використаної наукової літератури є просто безцінною допомогою для науковця-початківця.

У праці особливу увагу приділено культурі оформлення думки. Ті, хто робить перші кроки на шляху до опанування азів наукового мовлення, зможуть знайти навіть готові стереотипні формули, які слід уживати у відповідних текстах, враховуючи специфіку предмету дослідження, комунікативних потреб тощо.

Поява такого видання є на часі, особливо в аспекті сучасного розвитку нашого вишу, коли йдеться про здобуття ним статусу дослідницького. Випускник такого закладу повинен уміти мислити, системно оцінювати явища буття, бачити перспективу, ставити мету, залучати адекватний інструментарій на шляху до її досягнення, а цього неможливо досягти без систематичної наукової роботи — як викладачів, так і студентів.

Підтвердженням сказаного слугують завжди актуальні слова відомого німецького філософа Карла Ясперса: «Якщо виходити з того, що Університет шукає істину за допомогою науки, то дослідження є його основним завданням».

«Соціологія сім'ї»

Першим підручником від закарпатських науковців, надрукованим цього року, стало видання «Соціологія сім'ї».

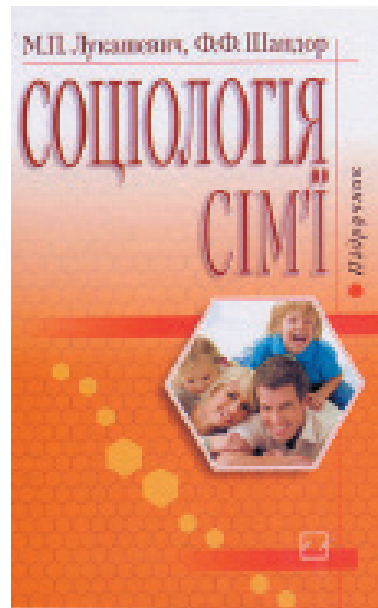
Автори — Микола ЛУКАШЕВИЧ та Федір ШАНДОР, завідувач кафедри туризму, кандидат соціологічних наук, доцент, в. о. проректора Ужгородського національного університету. Підручник побачив світ у видавництві «Знання» та затверджений Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України для використання в усіх вищих навчальних закладах, де викладаються спеціальності «соціологія» й «психологія».

У виданні сім'я досліджена як соціальний феномен, важливий соціальний інститут, соціальна ор-

ганізація та мала соціальна група, котрі сукупно визначають дошлюбну й сімейну поведінку людини, первинну соціалізацію особистості.

У праці автори розглядають основні категорії, об'єкт і предмет соціології сім'ї та особливості використання соціологічних методів у дослідженні впливу сімейної сфери на суспільне життя й поведінку людей. Також розглянуто перспективи розвитку сім'ї під глобальними впливами в контексті національної культури, традицій.

У столичному видавництві «Знання» вийшов друком ще й підручник «Сучасні різновиди туризму» Ф.Ф.Шандора та М.П.Кляя. Приємно, що для проректора УжНУ це вже друга навчальна книжка, видана з початку 2013 р.

Дослідники вшанували Івана Чендея та Петра Скунця

У видавництві «Говерла» вийшов 28-й випуск «Наукового вісника Ужгородського університету» («Серія «Філологія. Соціальні комунікації»), який укладено за матеріалами Всеукраїнської наукової конференції «Творчість І.ЧЕНДЕЯ та П.СКУНЦЯ в українському літературному контексті» (25 — 26 квітня 2012 року, Ужгород), присвяченої відповідно 90-літтю та 70-літтю закарпатських лауреатів Шевченківської премії.

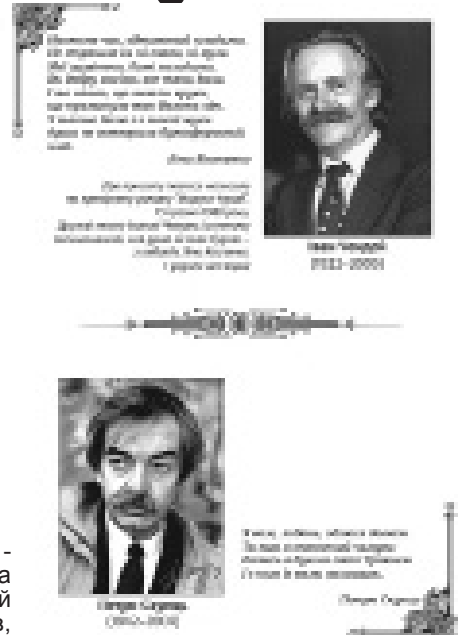
НАУКОВИЙ ВІСНИК
Ужгородського університету

серія
Філологія
Соціальні комунікації

28
2012

До збірника увійшли наукові розвідки провідних літературознавців Миколи Жулинського, Лідії Голомб, Василя Марка, Миколи Мушинки, Валентини Барчан, Миколи Васьківа, Сидора Кіраля та інших дослідників. У виданні можна знайти цікаві статті мовознавців про наших видатних земляків, новітні дослідження в галузі соціальних комунікацій та архівні матеріали.

Перед шанувальниками творчості П.Скунця та І.Чендея постають дивовижний світ образів, тем, настроїв, якими пронизана художньо-публіцистична спадщина цих письменників Закарпаття, особливості глибокої душі українців краю, котра в усій своїй безмежності й багатогранності постає зі сторінок творів видатних митців.

Збірник стане в нагоді студентам, науковцям, усім, хто цікавиться довершеним словом справжніх майстрів.

ЕКСКУРСІЇ

Призабута культурна спадщина:

у 2013-му відзначатимемо 100-річчя від дня народження Василя Свиди

Закарпатська облдержадміністрація оголосила 2013-й роком знаного митця Василя СВИДИ.

Відповідно заплановано низку заходів задля популяризації творчої спадщини видатного

краянина, народного художника УРСР (1973) та лауреата Шевченківської премії (1983). Ось і 22 січня — у День Соборності та Свободи України — в Ужгороді, у будинку скульптора-різьбярка зібralися викладачі й аспіранти факультету фізичного виховання та спорту УжНУ й пред-

ставники колективу Закарпатської обласної дитячо-юнацької спортивної школи, аби подивитися творчий доробок Василя Івановича.

Тут збережені роботи різних періодів, архів та власна бібліотека митця. Ярослав Свида, син майстра, намагається зберегти ту атмосферу, в якій творив батько.

Інші роботи автора можна побачити в музеях Коломиї, Чернівців, Москви та інших міст, ясна річ, — і в експозиційних залах Закарпатського художнього музею. Позаяк В.Свида любив історію, є роботи й на цю тематику. Творець послуговувався найрізноманітнішими матеріалами: деревом, теракотою, порцеляною, майолікою тощо.

Загалом планується створити виставковий павільйон біля будинку Василя Свиди та сайт, присвячений спадку скульптора. Та

поки що на це немає коштів. За 17 років навіть не завершено меморіальну дошку. І все ж син митця сподівається, що в іменний рік для батька його пам'ять ушанують на гідному рівні.

Після своєї експерсії в. о. декана факультету фізвиховання і спорту Олена Дуло була щиро задоволена проведеним заходом і зазначила, що роботи геніального обдарованого автора потрібно всіляко пропагувати. Шкода тільки, що в цей час на канікулах перебували студенти й не могли приєднатися до заходу. Але все ще попереду.

Мирослава ШИМОН,
студентка відділення журналістики.

ПОДЯКИ

Перший крок у створенні електронної бібліотеки УжНУ зроблено

Наукова бібліотека Ужгородського національного університету висловлює подяку кафедрі обліку і аудиту Інституту економіки і міжнародних відносин (завідувач кафедри професор І.И.Даньків), особисто завідувачу комп'ютерного центру цієї кафедри М.І.Повхану за передачу до фондів книгозбірні в електронному варіанті всіх підручників та методичних посібників із дисциплін, що читаються на кафедрі.

Наразі в локальній мережі електронного читального залу нашої установи користувачам уже надано доступ до каталогу та повнотекстових версій документів цієї бази даних. Тож щиро дякуємо шановному Михайлу Івановичу за хороший почин у створенні електронної бібліотеки підручників і методичних посібників викладачів та наукових співробітників УжНУ.

Сподіваємось у подальшому на співпрацю з іншими кафедрами та підрозділами вишу.

З повагою
колектив НБ УжНУ.

СПОРТ

Зійшлися «монархи», «тигри» й «лісоруби»...

Команда з американського футболу «Лісоруби-УжНУ» готується до чемпіонату України. Аби підтримати форму й налагодити кращу взаємодію між партнерами в змаганнях, наш колектив, створений практично з нових гравців, виступив у міжнародному турнірі з аренаболу, або зального футболу. Це — різновид американського футболу в закритих приміщеннях (за дещо спрощеними правилами та з меншою, як зазвичай, кількістю спортсменів; для непосвячених — американський футбол є «м'ячевим» командним видом спорту, що має на меті перемогти завдяки накопиченню очок шляхом просування м'яча в руках у залікову зону, розташовану на половині поля суперника. Очки набираються занесенням м'яча в залікову зону або успішним у неї пасом тощо).

Виступає команда з черліденгу

Світлина Сергія ДЕНИСЕНКА

Зі «срібним» гатунком

У Харкові завершився молодіжний чемпіонат України з пауерліфтингу (силового триборства). На змаганнях Закарпатську область представляла студентка 4 курсу факультету фізичного виховання і спорту УжНУ Єлизавета БАН.

У ваговій категорії до 52 кг вона підняла в сумі 365 кг і з цим результатом посіла друге місце. Вихованка старшого викладача кафедри фізичного виховання Андрія Федорішка випередила бронзову призерку на 107,5 кг й на 15 кілограмів перевионала норматив майстра спорту. Це при тому, що Ліза 10 місяців не виходила на всеукраїнський поїзд і через хворобу мала тривалу перерву в тренуваннях.

За підсумками ж вищезазначених змагань наша студентка включена до складу збірної команди України для участі в молодіжному чемпіонаті Європи. Він пройде в середині квітня у Празі.

ВЕЧОРИ

«Музика душі» з поетично-журналістським забарвленням

В Ужгороді відбувся літературний вечір, котрий зібрав чимало охочих поділитися власними поетичними роздумами. Серед 12 учасників було й 3 студенти відділення журналістики: Ірина ЛЕВІНА, Марічка ЧЕРНИЧКО та Роман ЯЛЧ. У стінах одного з кафе-музеїв лунала поезія й проза, а ще присутніх розважав гурт «Точка кипіння».

Як зазначив Роман Ялч, він загалом не відвідує подібні заходи й не є членом жодних спільнот поетів. Тож фактично, незважаючи на активну творчу діяльність протягом останніх декількох років, на літературний вечір як автор потрапив уперше. Будемо вважати це своєрідним дебютом. Ще й так трапилось, що довелося відкривати подію. Атмосфера панувала дуже гарна: домашня та затишна. Шкода, що не всі могли сісти за столики. Як додав ще Р.Ялч, він не думав, що такі вечори збирають стільки молодих людей, зокрема й студентів.

Подібним настроєм перейнялася і студентка відділення журналістики Юлія Дуб: «Літературний вечір «Поезія — це музика душі» пройшов на ура! У маленькому та затишному кафе-музеї не виявилось вільного місця. Навіть стояти було тісно. Послухати творчі доробки 12 молодих авторів та гурту «Точка кипіння» прийшло понад сто поціновувачів творчості. Це ще раз доводить, що Ужгород — місто талановитих людей, і нам є чим пишатися».

Від себе ще додаю, що наші студенти встигають усюди, на те ми і є майбутніми журналістами.

Марія ЧАВАРГА, Габрієлла РУДЕНКО (фото),

студентки відділення журналістики.

Американський футбол у залі — такого на Закарпатті ще не було!

Подія в ужгородському спорткомплексі «Юність» виявилася історичною для Закарпаття: як-не-як, відбулася вперше, та ще й за участі гостей із-за кордону. Отже, і відкриття заходу виявилось урочистим. Перед присутніми виступили голова Закарпатської облдержадміністрації Олександр Ледіда, ректор УжНУ Федір Ващук, представник Генерального консульства Угорської Республіки в Україні в Ужгороді. Зокрема очільник найстарішого вишу краю привітав учасників та побажав їм цікавої і змістовної гри. Крім того, благословили змагання й священнослужителі, адже американський футбол, як відомо, належить до видів спорту з підвищеним рівнем травмонебезпеки.

Поки гравці готувалися до виходу на майданчик, показову програму демонстрували члени команди УжНУ з черліденгу. Власне матчі з американського футболу обіцяли бути теж захопливими. Як зазначив перед їх початком «лісоруб»-

студент медичного факультету Іван Горват, господарям турніру довелося випробувати свої сили в двобою із досвідченими суперниками. А завітали на Закарпаття рівненські «Монархи» та чемпіон Угорщини ниредьгазський «Тайгер».

Перша гра між ужгородцями та спортсменами з Рівного виправдала всі очікування глядачів. Спочатку гості впевнено повели в рахунок (12:0) і, здавалося, ось-ось переможуть, проте в одній з атак другого тайму помилилися при передачі. Осічкою суперника миттєво скористалися закарпатці. Вони ефективно перехопили м'яч і заробили 6 очок на тачдауні. Це був кульмінаційний момент. Після нього «Монархи» вже не оговталися — 15:12 за командою УжНУ.

Відтак два поєдинки поспіль провели ниредьгазські «тигри», за котрих, до речі, «в основі» виступають і наші земляки. Чемпіони Угорщини постали серйозним колективом із чітким тактичним малюнком

гри. Як наслідок, «Тайгер» успішно продемонстрував свою міць: 51:0 над візаві з Рівного та 34:6 над ужгородцями.

Таким чином, угорці фінішували першими, господарі, у складі яких, до слова, виділявся в захисті й проректор університету з науково-педагогічної та виховної роботи Федір Шандор, — другими, а рівняни — третіми. Однак найголовніше — команди побачили свої слабкі й сильні місця, поспілкувалися, ближче познайомили закарпатців із таким дещо незвичним для наших країв видом спорту, як американський футбол.

Тим часом «лісоруби» за підтримку з боку університету та його керівництва вручили ректору Федору Ващуку пам'ятний приз — символічний м'яч для американського футболу. Очільник закладу у свою чергу пообіцяв і надалі допомагати команді.

Володимир ТАРАСЮК.

В Ужгороді презентували нетбол

В ужгородців і австралійців з'явилося дещо спільне — нетбол — спортивна гра, різновид баскетболу. Саме в Австралії нетбол вважається наймасовішим видом спорту серед жінок, хоч батьківщиною його, як, власне, і баскетболу, вважають США.

І ось в Ужгороді пройшов перший презентаційний матч між двома місцевими командами. Зустріч відбулася в змішаному форматі (дівчата й хлопці) і склалася з двох таймів.

За словами ідейного натхненника нетболу в обласному центрі, завідувача кафедри туризму, проректора УжНУ Федора Шандора, а за сумісництвом і одного із суддів згаданого поєдинку, в ужгородських нетболісток є все для того, щоб займатися новим видом спорту й розвивати його. Уже сформовано дві повноцінні команди, які регулярно тренуються. М'ячі, нетбольні кільця та форма в дівчат також є. Відтак Ужгород має ще одну спортивну «родзинку» — цікаву й незвичну гру.

Спорт стає засобом виховання тоді, коли він — улюблене заняття кожного.

В.Сухомлинський

